Қостанай облысы әкімдігі білім басқармасының
«Қостанай қызмет көрсету саласының колледжі» КМҚК

КЕЛІСІЛДІ
Қостанай облысы әкімдігі
білім басқармасының
«Қостанай қызмет көрсету саласының
колледжі» КМҚК бастауыш кәсіподақ
ұйымының төрағасы
_____ Е.А Бимаганбетов.
2026 ж. «01» 09

БЕКІТЕМІН
Қостанай облысы әкімдігі
білім басқармасының
«Қостанай қызмет көрсету саласының
колледжі» КМҚК
директоры
_____ Ж.Б. Жанарстанова
2026 ж. «__» _____

КОЛЛЕДЖДІҢ ҚОЙМАНЫҢ МЕҢГЕРУШІСІНЕ АРНАЛҒАН ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ҚАУІПСІЗДІК ТЕХНИКАСЫ БОЙЫНША НҰСҚАУЛЫҚ

1. ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУДЫҢ ЖАЛПЫ ТАЛАПТАРЫ

1.1. Осы нұсқаулық материалдық құндылықтарды, жабдықтарды, шаруашылық тауарларын және өзге де материалдық қорларды қабылдау, сақтау, есепке алу, босату және беру жұмыстарын орындайтын қоймашыға арналған.
1.2. Қоймашы Қазақстан Республикасының еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі саласындағы заңнамасының талаптарын, санитариялық-гигиеналық нормаларды, ішкі еңбек тәртібі ережелерін және осы нұсқаулықтың талаптарын сақтауға міндетті.
1.3. Қоймашы міндеттерін атқаруға белгіленген біліктілік талаптарына сәйкес келетін, қауіпсіздік және еңбекті қорғау бойынша қажетті нұсқамалардан өткен, ал заңнамада көзделген жағдайларда – оқудан, білімді тексеруден және медициналық тексеруден өткен тұлғалар жіберіледі.
1.4. Қоймашы материалдық құндылықтармен қауіпсіз жұмыс істеу ережелерін, оларды дұрыс орналастыру және сақтау тәсілдерін, қойма жабдықтарын пайдалану талаптарын және апатты жағдайлардағы әрекет ету тәртібін білуге міндетті.
1.5. Қоймашы Қазақстан Республикасының заңнамасы мен жұмыс берушінің жергілікті актілері белгіленген тәртіппен және жағдайларда кіріспе, жұмыс орнындағы бастапқы, қайталама, жоспардан тыс және мақсатты нұсқамалардан өтеді.
1.6. Қоймашы орындалатын жұмыстардың сипатын ескере отырып қажет болған жағдайда жұмыс беруші көздеген жеке қорғаныс құралдарын пайдалануға міндетті.
1.7. Қоймашы жеке гигиена ережелерін сақтауға, қоймада тазалық пен тәртіпті ұстауға, өту жолдары мен эвакуациялау шығуларын постылауға жол бермеуге міндетті.
1.8. Алкогольдік, есірткілік немесе өзге де уытты мас күйінде, сондай-ақ еңбек міндеттерін қауіпсіз орындауға кедергі келтіретін күйде жұмысқа кірісуге тыйым салынады.
1.10. Қоймашы жабдықтың ақаулары, анықталған қауіптер, жазатайым оқиғалар және жұмысты қауіпсіз орындауға кедергі келтіретін денсаулық жағдайының нашарлауы туралы тікелей басшыға дереу хабарлауға міндетті.

2. ЖҰМЫС БАСТАЛҒАНҒА ДЕЙІНГІ ҚАУІПСІЗДІК ТАЛАПТАРЫ

2.1. Қажетті нұсқамалардан өткеннен және еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі талаптарымен және ішкі еңбек тәртібі ережелерімен танысқаннан кейін жұмысқа кірісу.

2.2. Орындалатын жұмыстарға арналған арнайы киімді, арнайы аяқ киімді және басқа да жеке қорғаныс құралдарын кию.

2.3. Қойма үй-жайы мен жұмыс орнын қарап шығу. Бөтен заттардың, сұйықтықтардың төгілуінің, еденнің зақымдалуының және жарақаттануға әкелуі мүмкін басқа факторлардың жоқтығына көз жеткізу.

2.4. Сөрелердің, полкалардың, баспалдақ-стремянкалардың, арбалардың және басқа да қолданылатын мүкәммалдың ақаусыздығын тексеру. Ақауы бар жабдықты пайдаланбау.

2.5. Сөрелер арасындағы өту жолдары, есік ойықтары мен эвакуациялау шығулары бос екеніне, ал өрт сөндіргіштерге, өрт крандары мен электр қалқандарына қолжетімділік постыланбағанына көз жеткізу.

2.6. Қойма үй-жайының жарықтандырылуының жеткілікті екенін, желдетудің ақаусыздығын және бөтен иістердің, түтіннің немесе инженерлік жүйелердің зақымдалу белгілерінің жоқтығын тексеру.

2.7. Сөрелердің тұрақтылығына және оларда сақталатын тауарлардың дұрыс орналастырылғанына көз жеткізу. Құлауы немесе жұмысшыны жарақаттауы мүмкін шеттері шығып тұрған заттарды сақтауға жол бермеу.

2.8. Басшыға немесе жауапты жұмыскерлерге жедел хабарласу үшін қажетті байланыс құралдарының бар екенін және ақаусыздығын тексеру.

2.9. Қауіп төндіретін ақаулар анықталған кезде қауіп жойылғанша тиісті жұмысқа кіріспеу және тікелей басшыға хабарлау.

3. ЖҰМЫС УАҚЫТЫНДАҒЫ ҚАУІПСІЗДІК ТАЛАПТАРЫ

3.1. Қызметтік міндеттерге, қойма есебі ережелеріне және қауіпсіздік талаптарын бұзбайтын жұмыс берушінің өкімдеріне сәйкес жұмыстарды орындау.

3.2. Қоймада тәртіпті сақтау, қауіпсіз қозғалысқа кедергі келтіретін орауыш материалдары мен басқа да заттарды уақтылы тазалау.

3.3. Материалдық құндылықтарды олардың салмағын, габариттерін, тұрақтылығын және жүктеме бойынша белгіленген шектеулерін ескере отырып, осы мақсатқа арналған сөрелер мен сақтау орындарында орналастыру.

3.4. Ауыр және ірі габаритті заттарды төменгі сөрелерге немесе арнайы арналған орындарға орналастыру. Сөрелердің шамадан тыс жүктелуіне және жүктердің тұрақсыз жиналуына жол бермеу.

3.5. Жоғарғы сөрелерге қол жеткізу үшін орындықтарға, қораптарға, жәшіктерге, сөрелерге және басқа да кездейсоқ заттарға тұрмау. Биіктікте жұмыс істеу үшін тиісті жұмысқа арналған ақаусыз баспалдақтар мен стремянкаларды пайдалану.

3.6. Жүктерді көтеру және тасымалдау кезінде олардың салмағы мен габариттерін бағалау. Көтерудің қауіпсіз әдістерін қолдану, кенеттен қозғалыстар жасамау және ауыр жүкпен дене бұрмау. Қажет болса, арбаларды, көтергіш құрылғыларды немесе басқа жұмыскердің көмегін пайдалану.

3.7. Ауыр заттарды көтеру және орын ауыстырудың белгіленген нормаларын сақтау. Қазақстан Республикасының заңнамасында жұмыскер үшін рұқсат етілген нормалардан асатын жүктерді көтермеу.

3.8. Жүктерді жылжыту кезінде олардың шолуды жауып тастамайтынын және қауіпсіз қозғалысқа кедергі келтірмейтінін қадағалау.

3.9. Тауарларды, мүкәммалды және қаптамаларды лақтырмау, заттардың биіктіктен құлауына жол бермеу. Көтеру механизмдерінің көмегімен көтерілген жүктердің астында болмау.

3.10. Материалдық құндылықтарды қабылдау және беру кезінде қаптаманың тұтастығын, тауарлардың жағдайын және ілеспе құжаттарға сәйкестігін тексеру. Зақымдар анықталған кезде тікелей басшыға хабарлау.

3.11. Ақауы бар арбаларды, баспалдақтарды, сөрелерді және басқа да құрылғыларды пайдаланбау. Егер мұндай жұмыстар міндеттерге кірмесе және тиісті рұқсат болмаса, жабдықты өз бетінше жөндемеу.

3.12. Шаруашылық тауарларымен, жуғыш заттармен және басқа да материалдармен қауіпсіз жұмыс істеу ережелерін сақтау. Егер бұл қауіп төндірсе, үйлеспейтін заттарды бірге сақтамау. Химиялық құралдарды таңбаланбаған ыдысқа құймау.

3.13. Қойма үй-жайларында шылым шегуге, ашық отты пайдалануға және қолдан жасалған жылыту приборларын қолдануға жол бермеу.

3.14. Электр розеткаларына шамадан тыс жүктеме түсірмеу, сымдары зақымдалған электр приборларын пайдаланбау және электр жабдығына дымқыл қолмен тиіспеу.

3.15. Өту жолдарын, есіктерді, эвакуациялау шығуларын, өрт сөндіргіштер мен электр қалқандарына баратын жолдарды постыламау. Материалдық құндылықтарды сақтауға арналмаған орындарға орналастырмау.

3.16. Тиісті рұқсатсыз қойма үй-жайына бөтен адамдардың кіруіне жол бермеу. Жүктелген міндеттер шеңберінде материалдық құндылықтардың сақталуын қамтамасыз ету.

3.17. Есіктердің, қақпалардың, тиеу аймақтары мен жүктерді жылжыту орындарының жанында жұмыс істеген кезде сақтық сақтау. Заттардың құлауы мүмкін аймақта болмау.

3.18. Сөрелердің зақымдалуы, бекітулердің әлсіреуі, сөрелердің деформациясы немесе жүктердің тұрақсыздығы анықталған кезде қауіпті аймақта жұмысты тоқтату және басшыға хабарлау.

3.19. Жұмыстарды орындау кезінде өндірістік санитария және жеке гигиена талаптарын сақтау. Егер белгіленген санитариялық ережелермен тыйым салынса, материалдық құндылықтарды сақтау орындарында тамақ ішпеу.

3.20. Жүктермен операцияларды орындау кезінде алаңдамау, жұмысты қауіпсіз орындауға кедергі келтіретін жағдайларда ұялы телефонды пайдаланбау.

3.21. Шамадан тыс шаршау, бас айналу немесе денсаулық жағдайының нашарлауы белгілері пайда болған кезде қауіпті операцияларды тоқтату және тікелей басшыға хабарлау.

3.22. Өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтау және анықталған бұзушылықтар, жабдықтың ақаулары және қауіпті еңбек жағдайлары туралы дереу хабарлау.

4. АПАТТЫ ЖАҒДАЙЛАРДАҒЫ ҚАУІПСІЗДІК ТАЛАПТАРЫ

4.1. Апатты жағдай, жұмыскерлердің өмірі мен денсаулығына қатер, жазатайым оқиға немесе қауіпті ақаулық анықталған кезде, егер бұл қауіпсіз болса. жұмысты дереу тоқтату және тікелей басшыға хабарлау.
4.2. Өрт, түтін немесе күйік иісі анықталған кезде 101 нөмірі бойынша немесе 112 шұғыл қызметтердің бірыңғай нөмірі бойынша өрт сөндіру қызметіне дереу хабарлау, жақын маңдағы адамдарға ескерту және қауіпті аймақтан эвакуациялау маршруты бойынша шығу.
4.3. Мүмкіндік болған кезде және өмірге қауіп төөнбеген жағдайда бастапқы өрт сөндіру құралдарын пайдалану. Егер өрт тез таралса, күшті түтін болса немесе электр тогы соғу қатері болса, өртті өз бетінше сөндіруге тырыспау.
4.4. Ұшқындану, электр сымдарының зақымдалуы немесе жанып кеткен оқшаулау иісі анықталған кезде жабдықты пайдалануды тоқтату. Зақымдалған сымдарға тиіспеу және ақаулықты өз бетінше жоюға тырыспау. Жауапты тұлғаға хабарлау және қажет болған жағдайда үй-жайдан шығу.
4.5. Жүктің құлауы, сөрелердің зақымдалуы немесе құлау қаупі төнген кезде қауіпті аймақтағы жұмыстарды дереу тоқтату, айналадағыларға ескерту және қауіп жойылғанша адамдардың кіруіне жол бермеу.
4.6. Жазатайым оқиға кезінде 103 немесе 112 нөмірі арқылы жедел медициналық көмек шақыруды дереу ұйымдастыру. Өзіне және басқаларға қауіп төндірмей, өз дайындығы шегінде зардап шеккенге алғашқы көмек көрсету.
4.7. Қан кету, сыну, естен тану немесе басқа да ауыр зақымдар кезінде зардап шеккеннің өміріне тікелей қауіп төнген жағдайларды қоспағанда, оны қажетсіз қозғалтпау. Шұғыл қызмет диспетчерінің нұсқауларын орындау.
4.8. Белгісіз химиялық зат төгілген, қауіпті булар немесе өткір иіс пайда болған кезде жұмысты тоқтату, айналадағыларға ескерту, қауіпті аймақтан шығу және басшыға мен тиісті авариялық қызметтерге хабарлау. Қажетті дайындық пен қорғаныс құралдарынсыз төгілуді жоймау.
4.9. Түтін шығу, су басу немесе басқа да төтенше жағдай туындаған кезде эвакуациялау жоспары мен жауапты тұлғалардың нұсқауларына сәйкес әрекет ету. Егер ғимаратта лифттер болса, өрт кезінде лифтті пайдаланбау.
4.10. Қатерлер, бөтен адамдардың агрессивті әрекеттері немесе қоймаға рұқсатсыз кіру әрекеті кезінде басшы мен күзетке хабарлау, ал өмірге тікелей қауіп төнген жағдайда – 102 нөмірі бойынша полицияға немесе 112 нөмірі бойынша шұғыл қызметтерге шақыру.
4.11. Оқиғадан кейін қауіп жойылмайынша және уәкілетті тұлғаның рұқсаты алынмайынша қауіпті аймақта жұмысты қайта бастамау.

5. ЖҰМЫС АЯҚТАЛҒАННАН КЕЙІНГІ ҚАУІПСІЗДІК ТАЛАПТАРЫ

5.1. Материалдық құндылықтарды қабылдау, орналастыру, есепке алу және беру операцияларын аяқтау. Тауарлар мен мүкәммалдың тұрақты орналасқанына және құлау қаупін тудырмайтынына көз жеткізу.
5.2. Жұмыс орны мен қойма үй-жайын ретке келтіру, өту жолдарын постылауға жол бермей, орауыш материалдары мен бөтен заттарды тазалау.
5.3. Пайдаланылатын арбаларды, баспалдақтарды және басқа да құрылғыларды оларды сақтау үшін қарастырылған орындарға орнату.

5.4. Сөрелердің, полкалардың және сақтау орындарының жағдайын тексеру. Зақымдар немесе басқа қауіптер анықталған кезде тікелей басшыға хабарлау.
5.5. Белгіленген талаптарға сәйкес үзіліссіз жұмыс істеуі тиіс жабдықтарды қоспағанда, пайдаланылатын электр жабдығын белгіленген тәртіппен өшіру.
5.6. Өрт көздерінің, рұқсат етілмеген жұмыс істеп тұрған электр приборларының және басқа да қауіпті факторлардың жоқтығына көз жеткізу.
5.7. Терезелерді, есіктерді және қойма үй-жайларын белгіленген тәртіпке сәйкес жабу. Кілттердің және материалдық құндылықтардың сақталуын қамтамасыз ету.
5.8. Анықталған ақаулар, оқиғалар, жетіспеушіліктер, зақымдалған тауарлар және назар аударуды талап ететін өзге ҳам мән-жайлар туралы мәліметтерді тікелей басшыға беру.
5.9. Арнайы киім мен жеке қорғаныс құралдарын белгіленген тәртіппен шешу, оларды тиісті сақтау орнына жинау. Қажет болса, қолды жуу және жеке гигиена ережелерін сақтау.
5.10. Қарастырылған процедуралар орындалғаннан кейін жұмыс орнын тастап кету және үй-жайдың қауіпсіз күйде қалғанына көз жеткізу.

6. ЖАУАПКЕРШІЛІК

6.1. Қоймашы осы нұсқаулықтың талаптарын өз еңбек міндеттері шегінде және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес бұзғаны үшін жауапкершілік көтереді.
6.2. Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі және ішкі еңбек тәртібі ережелерінің талаптарын бұзғаны үшін жұмыскер Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен жауапкершілікке тартылуы мүмкін.
6.3. Қоймашы анықталған қауіптер, жабдықтың ақаулары, сақтау ережелерін бұзушылықтар және жазатайым оқиғаға әкеп соқтыруы мүмкін мән-жайлар туралы жұмыс берушіні уақтылы хабардар етуге міндетті.
6.4. Қоймашы материалдық құндылықтарды есепке алу, сақтау және берудің белгіленген тәртібін, сондай-ақ еңбек міндеттерін орындауға байланысты қолжетімділік берілген құжаттармен және ақпаратпен жұмыс істеу ережелерін сақтауға міндетті.